

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 40P/17/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124200892
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dáša Onuferová
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:2124200892.1

Uznesenie

Mestský súd Bratislava II, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa: Z.7, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov: matka - L. štátna občianka Slovenskej republiky, otec - L., v konaní právne zastúpený JUDr. Daniela Ježová, LL.M., PhD., so sídlom Javorinská 13, Bratislava, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia, doručeným Okresnému súdu Trnava dňa 01.02.2024, postúpený Mestskému súdu Bratislava II dňa 08.02.2024, žiadal otec upraviť styk s maloletým Z. počas jarných prázdnin 2024 od 01.03.2024 od 14.00 hod. do 10.03.2024 do 19.00 hod., keď otec si dieťa prevezme v materskej škole, ak sa dieťa v danom čase nebude nachádzať v materskej škole, prevezme si ho a po ukončení styku vráti v mieste bydliska matky. Matka je povinná dieťa na styk riadne a včas pripraviť a v mieste jej bydliska ho otcovi vydať.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že na Okresnom súde Trnava je vedené konanie o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu pod sp. zn. 13P/82/2023, ktoré je prerušené až do právoplatného skončenia konania vedeného na Obvodnom súde pre Prahu 9. Miestne príslušný na vydanie takýchto neodkladných opatrení je súd podľa miesta, kde sa maloleté dieťa aktuálne nachádza, v tomto prípade je ním Okresný súd Trnava. Otec sa s maloletým nestretáva a situácia sa plynutím času stáva závažnejšou, väzby sa narúšajú a je nevyhnutné, aby bolo prijaté ochranné opatrenia vzťahu otec - syn. Matka v kontaktoch úplne bráni a sama uvádza, že kontakty umožní len po tom, ako súd o kontaktoch rozhodne. Aktuálne otázka obvyklého pobytu nie je nikde vyriešená právoplatne, a preto nie je možné vydať akékoľvek rozhodnutia týkajúce sa maloletého na základe založenia právomoci. Preto sa otec domáha vydania neodkladného opatrenia podľa čl. 15 nariadenia Brusel IIa Recast, keďže maloletý sa aktuálne nachádza na území SR. Otec týmto podaním neuznáva právomoc súdov Slovenskej republiky konať vo veciach samých týkajúcich sa maloletého. Maloletý sa aktuálne nachádza na území Slovenskej republiky na adrese: X.. Otec má za to, že matka ho neoprávnene zadržíava na danej adrese a krajinou obvyklého pobytu maloletého je územie T. Otec sa s maloletým stále nevie stretnúť, svojho syna nevidel od 18.10.2023, kedy ho matka násilne zobrala z materskej školy v A., videl maloletého dvakrát na niekoľko hodín v prítomnosti matky, čo nepovažuje za realizáciu kontaktu. Telefonický kontakt s maloletým má otec veľmi limitovaný, keď matka určila len dva dni v týždni, kedy môže volať maloletému, a to v stredu a sobotu po 30 minút, tento spôsob bol autoritatívne určený matkou bez možnosti otca akokoľvek k tomu uviesť svoje požiadavky. Osobné kontakty otec dohaduje prostredníctvom právnej zástupkyne, keďže matka nereaguje a neodpovedá na jeho správy, či už zasielané na mail alebo na telefónne číslo matky. Právna zástupkyňa matky sa opakovane vyjadrila, že neumožní žiadny osobný kontakt otca bez

súdneho rozhodnutia, keď v e-mailovej správe uviedla nasledovné: „... nemůžete čekat, že matka otci dítě dobrovolně předá (27.10.-viz předchozí komunikace) bez soudního rozhodnutí,... k případnému předání dítěte otci bez soudního rozhodnutí jsem se již vyjádřila a vzhledem k předchozí zkušenosti matky s otcem je naše stanovisko legitimní a neměnné.“ Otec sa nachádzal na území Slovenskej republiky dňa 08.11.2023, ale matka mu kontakt odmietla. Vzhľadom na uvedené je úplne zrejmé, aj vzhľadom na pokusy otca osobne sa stretnúť so synom, že stretnutie nie je vôbec možné bez súdneho rozhodnutia. Otec žiada určenie kontaktu na nastávajúce jarné prázdniny 2024, pretože s maloletým bol naposledy cez prázdniny počas leta 2023, nestrávil s ním ani prázdniny počas Vianoc, ani Silvestra. Otec bude tráviť daný čas v A. v jeho bydlisku a v byte, kde maloletý žil od svojho narodenia až do času, kým sa matka nerozhodla ho do T. nevrátiť. Maloletý sa bude stretávať so svojimi kamarátmi, ktorých má od narodenia. Otec si maloletého vyzdvihne v materskej škole a následne budú cestovať W. Otec má s maloletým vytvorený pevný a pekný vzťah. Trávil s ním čas od narodenia najskôr v spoločnej domácnosti, kde žil s matkou do mája 2022 a potom prostredníctvom častých a pravidelných kontaktov, kde obaja žili v A. vo vzájomnej blízkosti. V lete 2023 si rodičia rozdelili prázdniny v režime každý po 2 týždne, otec strávil s maloletým čas v júli od 20.07.2023 do 02.08.2023 a v auguste od 20.08.2023 do 04.09.2023. Matka voči uvedenému v danom čase nemala žiadne námietky. Následne v septembri otec požadoval tiež trávenie času v režime rovnakom, každý po dva týždne v mesiaci s čím matka nesúhlasila a vznikli medzi rodičmi konflikty, ktoré vyústili až do aktuálnej neznesiteľnej situácie, kedy je maloletý doslova rukojeťou matky.

3. Právne svoj návrh odôvodnil podľa ustanovenia čl. 15 nariadenie RADY (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí, tzv. Brusel IIa Recast, podľa ktorého aj v situáciách, keď má právomoc vo veci samej súd iného členského štátu, majú v naliehavých prípadoch súdy členského štátu právomoc prijať predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku daného členského štátu, s ohľadom na dieťa, ktoré sa nachádza v danom členskom štáte. Podľa daného článku rozhoduje súd krajiny, kde sa aktuálne dieťa nachádza, v tomto prípade Slovenská republika, aj bez toho, aby uznala svoju právomoc vo veci úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu.

4. K návrhu priložil nasledovné listinné dôkazy: písomnú komunikáciu právnych zástupcov, fotografie otca s maloletým.

5. Z obsahu postúpeného spisu súd zistil, že Okresný súd Trnava prerušil konanie vedené na tomto súde pod sp. zn. 13P/82/2023, do právoplatnosti skôr začatého konania vedeného na Obvodnom súde pre Prahu 9 pod sp. zn. 66Nc/2578/2023.

6. Okresný súd Trnava postúpil tunajšiemu súdu návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že mu o návrhu bráni rozhodnúť ust. čl. 16 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí prijatého v Haagu dňa 25. 10. 1980, publikovaného v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky pod číslom 119/2001 Z. z., (ďalej len „Dohovor“), podľa ktorého sa po doručení oznámenia o neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa podľa článku 3 sa justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, na územie ktorého bolo dieťa premiestnené alebo na území ktorého je zadržované, zdržia rozhodovania vo veci opatrovníckeho práva, až kým sa nerozhodne, že návrat dieťaťa sa podľa tohto Dohovoru neuskutoční, okrem prípadu, keď v primeranej lehote po doručení oznámenia nebola podaná žiadosť podľa tohto Dohovoru.

7. Podľa § 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa ust. § 130 ods. 1 CMP, súd prijme aj bez návrhu vhodné opatrenia na zabezpečenie podmienok pre návrat maloletého.

Súd môže rozhodnúť o dočasnej úprave styku navrhovateľa s maloletým (ods. 2).

O prijatí vhodných opatrení súd rozhoduje bezodkladne, spravidla bez vylúčenia účastníkov (ods. 3).

9. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len CSP) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

12. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej

úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

13. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

14. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

15. Podľa § 331 ods. 1 CSP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

16. Podľa § 330 ods. 1 CMP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

17. Podľa § 336 ods. 1 až 3 CMP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuλοží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami. Súd vo výroku uznesenia podľa odseku 1 uvedie strany a predmet konania vo veci samej. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

18. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. Podľa ust. § 365 ods. 1 CMP, ak sa ocitne maloletý bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie a priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd neodkladným opatrením nariadi, aby bol maloletý dočasne zverený do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 24 hodín od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví (ods. 2).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (ods. 3).

V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia netreba ustanovovať maloletému procesného opatrovníka (ods. 4).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia sa doručuje účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne (ods. 5).

20. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

21. Podľa článku 5. Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

22. Podľa § 28 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

24. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez

návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>, § 25 a 26 <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>> sa použijú primerane.

25. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Účelom neodkladných opatrení vo veciach maloletých je poskytnutie preventívnej ochrany ich práv a záujmov, ešte pred ich porušením alebo ohrozením. Všeobecné zásady, charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia, sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých. Súd sú povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. V konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je neodkladné opatrenie procesným prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv maloletého dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenie, ktoré by ohrozovalo zdravie a rozvoj dieťaťa.

28. Súd postupoval podľa ustanovenia čl. 15 Nariadenia Rady (EÚ) č. 2019/1111 z 25. júna 2019 o právomoci a uznávaní a výkone rozhodnutí v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností a o medzinárodných únosoch detí, (ďalej len „Nariadenie č. 2019/1111“), podľa ktorého aj v situáciách, keď má právomoc vo veci samej súd iného členského štátu, majú v naliehavých prípadoch súdy členského štátu právomoc prijať predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku daného členského štátu, a to najmä s ohľadom na maloletého Samuela, ktorý sa nachádza na území Slovenskej republiky. Vychádzajúc z uvedenej premisy preto aj bez toho, aby súd uznal svoju právomoc vo veci úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu, konal v spojení s citovaným ust. § 130 ods. 2 CMP a rozhodoval o dočasnej úprave styku navrhovateľa s maloletým.

29. Súd uznesením zo dňa 27.11.2023 v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 40P/47/2023, zamietol návrh otca, ktorým sa domáhal návratu maloletého do krajiny obvyklého pobytu, za ktorú označil Českú republiku. Konanie nie je právoplatne skončené z dôvodu prebiehajúceho odvolacieho konania.

30. Súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v znení petitu návrhu. Ako vyplýva z citovaných zákonných ustanovení, zmyslom neodkladného opatrenia je upraviť pomery, ak je to bezodkladne potrebné. Neodkladné opatrenie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých má mať vzhľadom na skutočnosť, že ide o súdnu úpravu bezprostredne sa dotýkajúcu záujmov maloletých detí, avšak pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, bez vykonania riadneho dokazovania, miesto len tam, kde bez okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme bezodkladnej úpravy pomerov sú záujmy, starostlivosť, výchova, zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené.

31. V tomto prípade sa otec domáhal úpravy styku s maloletým počas jarných prázdnin, ktoré sú v roku 2024 pre Trnavský kraj v období od 4. - 8. marca. Z dôvodu, že je maloletý Z. v materskej škole a nie je žiakom základnej školy, kde by boli tieto školské prázdniny kvôli vyučovaniu záväzné, nie je riadne preukázaná naliehavá potreba upravovať styk otca s maloletým práve počas tohto obdobia. Otec vo svojom návrhu uviedol, že matka mu styk s maloletým umožňuje, ale len v jej prítomnosti, takže istý rozsah styku s maloletým má otec predsa len umožnený, rovnako s ním môže dvakrát týždenne telefonovať. Súd chápe argumenty otca, že to nie je a v prítomnosti matky ani nemôže ísť o plnohodnotný styk otca so synom. Vzhľadom na vypätý rodičovský konflikt a prebiehajúce návratové konanie, ktoré zatiaľ nie je právoplatne skončené, súd nepovažuje za vhodné autoritatívnym rozhodnutím formou neodkladného opatrenia styk otca s maloletým upravovať. Po skončení odvolacieho konania, v prípade akéhokoľvek rozhodnutia odvolacieho súdu, po ustálení krajiny obvyklého pobytu dieťaťa, bude priestor na úpravu práv a povinností rodičov k maloletému Z. príslušným súdom. V tomto štádiu konania by bolo rozhodnutie súdu predčasné s prihliadnutím na preukázané závery, že nie sú splnené základné zákonné podmienky pre jeho nariadenie, a to naliehavá potreba okamžitého zásahu zo strany súdu vo forme

bezodkladnej úpravy pomerov v takom prípade, keď je návrhom preukázané, že záujmy, starostlivosť, výchova, zdravie alebo život maloletého sú vážne ohrozené, čo nie je tento prípad.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie podľa § 357 písm. d) CSP.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde proti ktorého rozhodnutiu smeruje. / § 362 ods. 1, veta prvá CSP/.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.